

Calendarul evenimentelor și manifestărilor culturale

2012

Publicație anuală a Bibliotecii Județene „Octavian Goga”

Calendarul evenimentelor și manifestărilor culturale

devenită deja tradițională, adună în cuprinsul său datele remarcabile ale anului 2012.

Datele incluse în calendar - aniversări, comemorări, evenimente istorice - au fost selectate pe baza materialelor de referință existente în colecțiile bibliotecii noastre. Obiectivul asumat al publicației de față îl constituie celebrarea, în primul rând, al unor personalități marcante ale literaturii, științei și artei românești și universale. De asemenea, au fost reținute în cuprinsul calendarului zilele naționale și și internaționale importante precum și evenimentele culturale organizate de biblioteca noastră în colaborare cu partenerii săi.

Dramaturgul român, **Ion Luca CARAGIALE**, de la cărui trecere în eternitate se vor împlini 100 de ani de la moarte, a fost ales, personalitatea anului 2012.

Anul 2012 a fost proclamat **Anul european al îmbătrânirii active și al solidarității între generații** de către Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene

Decenii proclamate de ONU:

2003-2012 Deceniul Națiunilor Unite pentru alfabetizare. Educație pentru toți

2005-2014 Deceniul pentru educație în scopul dezvoltării durabile

2005-2014 Al doilea deceniu al popoarelor indigene (autohtone)

PERSONALITATEA ANULUI

Ion Luca CARAGIALE

100 de ani de la moarte

Date biografice: n. 30.11.1852, Haimanale, jud. Prahova - m. 22.06.1912, Berlin. Dramaturg, prozator, poet și gazetar.

Născut în comuna Haimanale, Ion Luca Caragiale urmează clasele primare la Școala Domnească din Ploiești (1860-1864), apoi cele secundare la gimnaziul „Sfinții Petru și Pavel” din același oraș (1864-1867). Atras de timpuriu de teatru, în 1868, se înscrie la Conservatorul din București, în clasa de mimică și declamație a lui Costache Caragiale. Până la începerea războiului de independență, când s-a înrolat în garda civilă, viitorul dramaturg a fost, pe rând, copist la tribunal, copist și sufleur în trupele lui Mihai Pascaly și Iorgu Caragiali. După război, se angajează în redacția ziarului *Timpul* și participă la întrunirile societății *Junimea*, fiind imediat remarcat de Titu Maiorescu.

Între 1881 și 1885 este revizor școlar, perioadă în care are o relație pasageră cu Veronica Micle. Din relația cu Maria Constantinescu se va naște viitorul mare romancier, Mateiu Caragiale. În timpul guvernării junimiste este pentru o scurtă vreme director general al teatrelor și se căsătorește cu Alexandra Burelz (1889). În urma unui conflict cu Maiorescu, pe care îl acuză de falsificarea textelor eminesciene, se va despărți de *Junimea*. Spirit iconoclast, pentru a șoca, dar și pentru a-și îmbunătăți situația materială, deschide singur sau în asociație mai multe berării și restaurante, cea mai celebră, Gambrinus, dăinuind și astăzi. În 1905, profitând de o moștenire, se stabilește la Berlin, unde va și deceda.

Ion Luca Caragiale și-a început activitatea literară în anii 1870, colaborând la principalele reviste umoristice ale vremii, cu precădere la *Ghimpele*, *Claponul* și *Moftul român*. În 1878 i se joacă prima comedie, *O noapte furtunoasă*, dar consacrarea absolută e prilejuită de *O scrisoare pierdută*, a cărei premieră a avut loc în 1884. Din păcate, ultimele sale piese, *D-ale carnavalului* (1885) și *Năpasta* (1890), au avut parte de primiri extrem de ostile. Între timp, publică numeroase volume de schițe și nuvele, colaborează cu articole literare și politice în presa vremii. Ultima apariție editorială importantă este broșura *1907. Din primăvară până în toamnă*, prilejuită de răscoala țărănească.

Viziunea de dramaturg își pune amprenta pe întreaga operă a lui Caragiale. Chiar dacă preia unele tehnici de la anumiți autori francezi, originalitatea frapantă a temelor și personajelor sale nu e cu nimic diminuată. În răsul lui Caragiale, dincolo de inflexiunile batjocoritoare vizibile atât în piesele cât și în schițele sale, se deslușește și o certă notă de simpatie.

Opera (selecție):

O noapte furtunoasă (piesă de teatru, 1879); *Conu Leonida față cu reacțiunea* (piesă de teatru, 1880); *O scrisoare pierdută* (piesă de teatru, 1884); *D-ale carnavalului* (piesă de teatru, 1885); *Năpasta* (drama, 1890); *O făclie de Paște* (nuvele, 1889); *În vreme de război* (nuvele, 1898); *Momente și schițe* (1901); *Nuvele, povestiri* (1908).

Aprecieri critice:

Eugen Ionescu: *Prin valoarea comediilor de moravuri și de caractere, scrise, din păcate, într-o limbă fără circulație mondială, Ion Luca Caragiale este, probabil, cel mai mare dintre autorii dramatici cunoscuți.*

Pompiliu Comnstantinescu: *Contribuția sa la crearea unei literaturi urbane s-a exercitat pe calea negativă a ironiei; dar Caragiale este singurul creator al nostru care a lăsat mai multe tipuri decât toți prozatorii veacului trecut.*

PERSONALITATEA LUNII IANUARIE

Alexandr Sergheevici PUȘKIN

175 de ani de la moarte

Date biografice: n. 26 mai 1799, Moscova - m. 29 ianuarie 1837, Sankt Petersburg. Poet și dramaturg rus.

Provenit dintr-o familie nobilă cu descendențe până în sec. XII, marele poet romantic rus s-a dovedit un artist precoce. Își publică primul poem înainte de a împlini 15 ani și prima capodoperă **Ruslan și Ludmila** în 1820. Spirit rebel, devine rapid popular, dar și incomod prin scrierile sale antidespotice. Va evita deportarea în Siberia autoexilându-se pentru 3 ani la Chișinău (1820-1823), timp în care scrie, între altele, **Fântâna din Bahciserai**. În 1823, se mută la Odessa, însă curând intră din nou în conflict cu autoritățile și este exilat în nordul Rusiei până în 1826. În plus, i se interzice să călătorească și să publice. Va aștepta mulți ani pentru a putea publica una dintre cele mai importante lucrări ale sale, **Boris Godunov**.

În 1831, se căsătorește cu Natalia Goncharova, una dintre frumusețile epocii. Împreună, frecventează cercurile din înalta societate, inclusiv cele țariste. Din păcate, acest stil de viață îi va fi fatal. Înglodat în datorii și pe fondul unor rumori tot mai insistente despre relațiile extraconjugale ale soției, în 1837, Pușkin îl provoacă la duel pe aventurierul francez d'Anthes, presupusul amant. Rănit, moare 2 zile mai târziu. Nu împlinise încă 39 de ani.

Alexandr Sergheevici Pușkin este considerat nu numai cel mai mare poet rus, ci și fondatorul literaturii ruse moderne. A marcat prin prezența sa insolită societatea și literatura rusă a secolului al XIX-lea. Aristocrat prin naștere și revoluționar prin vocație, adulat și hulit în același timp, Pușkin a reușit să transforme noianul de trăiri proprii în opere nemuritoare.

Opera (selecție):

Ruslan și Ludmila (poem, 1820); **Fântâna din Bahciserai** (poem, 1824); **Evgheni Oneghin** (roman în versuri, 1825); **Poltava** (poem, 1829); **Boris Godunov** (dramă, 1831); **Dama de pică** (nuvelă, 1833); **Istoria lui Pugaciov** (proză, 1834).

Aprecieri critice:

Mihai Eminescu: *Sunt copleșit de versurile lui, izvor de apă vie.*

Nikolai Gogol: *Numele lui Pușkin cheamă de îndată în minte ideea de poet național al poporului rus. Într-adevar, nici unul dintre poeții noștri nu-L depășește pe Pușkin și nu poate fi socotit mai mult decât el drept poetul național al Rusiei; în această privință, prioritatea lui Pușkin este incontestabilă. Opera lui a strâns laolaltă ca într-un lexicon întreaga bogăție, vigoare și suplețe a limbii ruse, scoțându-i la lumină toate posibilitățile.*

IANUARIE

55 de ani de la apariția primului număr al revistei clujene de limba maghiară **Korunk** (serie nouă) (ianuarie 1957)

4 ianuarie

135 de ani de la nașterea filologului, istoricului literar și memorialistului **Sextil PUȘCARIU**, membru al Academiei Române, profesor de limba română la Universitățile din Cernăuți și Cluj (04.01.1877-05.05.1948)

5 ianuarie

Umberto ECO, semiolog și romancier italian - 80 de ani (05.01.1932)

6 ianuarie

85 de ani de la nașterea baritonului clujean de renume mondial **David OHANESIAN** (06.01.1927 - 30.09.2007)

180 de ani de la nașterea cunoscutului grafician și ilustrator de cărți francez, **Gustave DORÉ** (06.01.1832-23.01.1883)

160 de ani de la moartea pedagogului francez **Louis BRAILLE**, inventatorul alfabetului și al sistemului de tipărit pentru nevăzători (04.01.1809-06.01.1852)

7 ianuarie

Doina MODOLA, critic literar, teatrolog, eseist, profesor universitar clujean - 65 de ani (07.01.1947)

11 ianuarie

200 de ani de la nașterea lui **Carol Popp de SZATHMARY**, pictor, grafician și documentarist român, primul fotograf de artă (11.01. 1812 -03.07 1887)

12 ianuarie

115 ani de la moartea inventatorului stenografiei, Sir **Isaac PITMAN** (04.01.1813-12.01.1897)

13 ianuarie

75 de ani de la nașterea esteticianului și traducătorului **Victor Ernest MAȘEK** (13.01.1937-19.09.2002)

14 ianuarie

Petre SBÂRCEA, dirijor și pedagog, titular la Opera Română din Cluj (1957-1976), director al Filarmonicii din Sibiu (1977-1990) - 80 de ani (14.01.1932)

15 ianuarie

Ziua Culturii Naționale

75 de ani de la nașterea criticului literar **Valeriu CRISTEA**, laureat al Premiilor Uniunii Scriitorilor din România (1970, 1979, 1983) (15.01.1937- 22.03.1999)

135 de ani de la nașterea psihologului american **Lewis TERMAN**, pionier al testelor de inteligență, cel care a introdus termenul de IQ (coeficient de inteligență) (15.01.1877-21.12.1956)

162 de ani de la nașterea poetului, prozatorului și publicistului **Mihai EMINESCU** (15.01.1850-15.06.1889)

16 ianuarie

70 de ani de la nașterea prozatorului și eseistului **Aurel Dragoș MUNTEANU** (16.01.1942-20.05.2005)

17 ianuarie

115 ani de la moartea preotului, filologului, folcloristului și profesorului universitar clujean **Grigore SILAȘI** (27.01.1836-17.01.1897)!

21 ianuarie

85 de ani de la nașterea eseistului, poetului, traducătorului și editorului **Petru CREȚIA**. Premiul Uniunii Scriitorilor (1979,1993) și premiul „Timotei Cipariu” al Academiei Române (1977) (21.01.1927-15.04.1997)

160 de ani de la nașterea preotului, scriitorului și omului politic **Vasile LUCACIU**, unul din inițiatorii și redactorii *Memorandum-ului* din 1892 (21.01.1852-29.11.1922)

23 ianuarie

180 de ani de la nașterea pictorului impresionist francez **Édouard MANET** (23.01.1832-30.04.1883)

24 ianuarie

Ziua Unirii Principatelor Române

150 de ani de la deschiderea, la București, a primului Parlament unic al României, când domnitorul Alexandru Ioan Cuza proclamă unirea definitivă a Principatelor

25 ianuarie

130 de ani de la nașterea prozatoarei și eseistei engleze **Virginia WOOLF** (Adeline Virginia Stephen) (25.01.1882-28.03.1941)

27 ianuarie

Ioan POP, poet și epigramist clujean - 75 de ani (27.01.1937)

180 de ani de la nașterea prozatorului și matematicianului englez **Lewis CARROLL** (Charles Lutwidge Dodgson) (27.01.1832-14.01.1898)

210 ani de la nașterea matematicianului clujean **BOLYAI János**, unul dintre creatorii geometriei neeuclidiene (15.12.1802-27.01.1860)

28 ianuarie

125 de ani de la nașterea etnografului, folcloristului, profesorului universitar și directorului Muzeului Etnografic și al Parcului Național Cluj, **Romulus VUIA** (28.01.1887-02.07.1963)

125 de ani de la nașterea marelui pianist american de origine poloneză **Artur RUBINSTEIN** (28.01.1887-20.12.1982)

29 ianuarie

145 de ani de la nașterea romancierului spaniol **Vicente BLASCO-IBÁÑEZ** (29.01.1867-28.01.1928)

175 de ani de la moartea scriitorului și primului mare poet romantic rus **Aleksandr Sergheevici PUȘKIN** (26.05.1799-29.01.1837)

30 ianuarie

Dinu SĂRARU, prozator - 80 de ani de la naștere. Premiul „Ion Creangă” al Academiei Române (1974) (30.01.1932)

120 de ani de la nașterea omului politic, diplomatului, publicistului, analistului politic, ziaristului și oratorului **Grigore GAFENCU** (30.01.1892-30.01.1957).

130 de ani de la nașterea celui de al 32-lea președinte american **Franklin Delano ROOSEVELT**
(30.01.1882-12.04.1945)
160 de ani de la nașterea dramaturgului, prozatorului și ziaristului **I.(on) L. (uca) CARAGIALE**
(30.01.1852-22.06.1912)

31 ianuarie

Marin MORARU, actor de teatru și film - 75 de ani (31.01.1937)

75 de ani de la nașterea poetului și publicistului **Mircea MICU** (31.01.1937-18.07.2010)

PERSONALITATEA LUNII FEBRUARIE

Stefan ZWEIG

70 de ani de la moarte

Date biografice: n. 28.11.1881, Viena - 23.02.1942, Petropolis, Brazilia. Romancier, dramaturg și publicist austriac.

Deși provine dintr-o familie de evrei practicanți, religia nu a jucat un rol important în educația lui Stefan Zweig. A studiat filozofia la Universitatea din Viena, absolvită în 1904 cu o teză despre H. Taine. Nu a renunțat totuși la credința sa, multe din eseurile sale având teme evreiești.

Patriot, dar pacifist, Zweig s-a angajat ca arhivar la Ministerul de Război în timpul primului război mondial. Va rămâne pacifist toată viața. Părăsește Austria în 1934 odată cu venirea lui Hitler la putere. Se stabilește mai întâi în Anglia, apoi în Statele Unite, pentru ca în 1941 să ajungă în Brazilia. Un an mai târziu se va sinucide împreună cu cea de a doua soție, Charlotte Altmann.

Zweig a fost un scriitor proeminent al deceniului 1920-1930, celebru mai ales pentru nuvela *Jucătorul de șah* (capodopera sa) și romanul *Scrisoare de la o necunoscută*, ecranizat în 1948. A fost și un biograf avizat, multe din scrierile sale din domeniu fiind și azi citite sau citate.

Opera (selecție):

Dragostea Erikăi Ewald (1904); *Secret arzător* (roman, 1913); *Trei maestri: Balzac, Dickens, Dostoievski* (biografii, 1920); *Romain Roland - omul și scrierile sale* (biografie, 1921); *Scrisoare de la o necunoscută* (roman, 1922); *Nietzsche* (biografie, 1925); *24 de ore din viața unei femei* (roman, 1927); *Jucătorul de șah* (nuvelă, 1942, publicată postum).

Aprecieri critice:

Evrei în lume: Dicționar biografic: *În urma lui [Stefan Zweig] a rămas o bogată moștenire literară - povestiri care mărturiseau despre tulburări psihice, eseuri despre personalități culturale, scrise cu multă sensibilitate, cu o deosebită capacitate de pătrundere și o mare toleranță față de greșelile celor portretizați, biografii care dădeau viață unor figuri legendare. A rămas de asemenea amintirea unui mare umanist, a unui pacifist, un cetățean al lumii, și a unui liberal de renume internațională.*

FEBRUARIE

2 februarie

Mircea PETEAN, poet și prozator clujean, director al editurii *Limes* - 60 de ani (02.02.1952).

90 de ani de la nașterea etnografului și folcloristului clujean **FARAGÓ József** (02.02.1922-23.10.2004)

130 de ani de la nașterea marelui scriitor irlandez **James Augustine Aloysius JOYCE** (02.02.1882-13.01.1941)

4 februarie

Ziua Mondială de Luptă Împotriva Cancerului

140 de ani de la nașterea pictorului **Octav BĂNCILĂ** (04.02.1872-03.04.1944)

5 februarie

Virgil ARDELEANU, critic literar - 80 de ani (05.02.1932)

6 februarie

Gheorghe ROȘU, bas bariton, cadru didactic universitar la Academia de Muzică, „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca. Premiul Uniunii Compozitorilor pentru promovarea muzicii românești - 65 de ani (06.02.1947).

80 de ani de la nașterea regizorului și criticului de film francez **François TRUFFAUT** (06.02.1932-21.10.1984)

7 februarie

Ion ACSAN, poet, traducător și editor, membru fondator și președinte al *Societății Române de Haiku* - 80 de ani (07.02.1932)

Dan HĂULICĂ, critic literar și de artă, redactor-șef al revistei *Secolul XX* (1967-1990), Președinte al Asociației Internaționale a Criticilor de Artă (1981-1984), Ambasador permanent la UNESCO (din 1990). Din 1993, membru corespondent al Academiei Române - 80 de ani (07.02.1932)

200 de ani de la nașterea romancierului englez **Charles DICKENS** (07.02.1812-09.06.1870)

7-14 februarie - Săptămâna căsătoriei - activități diverse pentru promovarea căsătoriei

11 februarie

90 de ani de la nașterea compozitorului și folcloristului clujean **Tudor JARDA**, director al Operei din Cluj (1975-1981), Artist Emerit, laureat al Premiilor Uniunii Compozitorilor din România (1983, 1989). Ordinul Național pentru Merit în Grad de Cavaler (2002) (11.02.1922-14.08.2007)

165 de ani de la nașterea inventatorului american **Thomas Alva EDISON**, posesorul a peste 1000 de patente (fonograful, telefonul cu bobină de inducție, becul electric) (11.02.1847-18.10.1931)

12 februarie

150 de ani de la nașterea regizorului, dramaturgului și prozatorului **Alexandru DAVILA** (12.02.1862-19.10.1925)

13 februarie

135 de ani de la moartea actorului, regizorului și dramaturgului **Costache CARAGIALE**, primul director al Teatrului Național din București (1852-1855) (29.03.1815-13.02.1877)

14 februarie

Dumitru ȚEPENEAG, prozator, promotor al onirismului în literatura română, laureat al Premiilor ale Uniunii Scriitorilor din România (1991, 1997) - 75 de ani (14.02.1937)

15 februarie

Dinu C. GIURESCU, istoric, membru corespondent (1990) și membru titular (2002) al Academiei Române și director al Muzeului Țăranului Român (2001-2005) - 85 de ani (15.02.1927).

155 de ani de la moartea compozitorului rus **Mihail I. GLINKA** (01.06.1804-15.02. 1857)

125 de ani de la moartea compozitorului clasic rus de origine georgiană, **Aleksandr P. BORODIN** (21.11.1833-15.02.1887)

17 februarie

65 de ani de la moartea scriitoarei române de expresie franceză **Elena VĂCĂRESCU** (21.09.1866-17.02.1947)

18 februarie

Miloš FORMAN, regizor ceh de film, laureat al Premiilor Oscar (1975, 1984) și Golden Globe (1975, 1984, 1996)- 80 de ani (18.02.1932)

19 februarie

60 de ani de la moartea scriitorului norvegian **Knut HAMSUN** (Knut Pedersen). Premiul Nobel pentru Literatură în anul 1920. (04.08.1859-19.02.1952)

175 de ani de la moartea poetului și dramaturgului german **George BÜCHNER** (17.10.1813-19.02.1837).

20 februarie

Ziua Mondială a Echității Sociale

Mircea MALIȚA, matematician, diplomat și eseist, membru al Academiei Române (1991), Ministru al Învățământului (1970-1972), Ambasador al României în Elveția ONU (1980-1982) și în SUA (1982-1984) - 85 de ani (20.02.1927)

Sidney POITIER, primul actor american de culoare câștigător al Premiului Oscar (1963) - 85 de ani (20.02.1927)

21 februarie

Ziua Internațională a Limbii Materne

160 de ani de la moartea dramaturgului și prozatorului rus **Nikolai GOGOL** (19.03.1809-21.02.1852)

22 februarie

155 de ani de la nașterea fizicianului german **Heinrich Rudolf HERTZ**, descoperitorul undelor electromagnetice (22.02.1857-01.01.1894)

75 de ani de la moartea zoologului, filozofului și juristului **Constantin N. HURMUZACHI** (30.10.1863-22.02.1937)

23 februarie

100 de ani de la nașterea etnologului, eseistului, scenaristului **Romulus VULCĂNESCU**, critic literar și teatral, sociolog al culturii și folclorist român, membru de onoare al Academiei Române (1993) (23.02. 1912-10.09.1999)

70 de ani de la moartea romancierului, dramaturgului și eseistului austriac **Stefan ZWEIG** (28.11.1881-23.02.1942)

24 februarie

80 de ani de la nașterea istoricului literar **Eugen CIZEK**. Premiul „Timotei Cipariu” al Academiei Române în 1983 (24.02.1932-16.12.2008)

25 februarie

170 de ani de la nașterea romancierului german **Karl MAY** (Karl Hohenthal), (25.02.1842-30.03.1912)

27 februarie

80 de ani de la nașterea actriței americane de film **Elizabeth TAYLOR**, câștigătoare a două Premii Oscar (1960, 1966) (27.02.1932-23.03.2011)

29 februarie

220 de ani de la nașterea compozitorului italian **Gioacchino Antonio ROSSINI** (29.02.1792-13.11.1868)

PERSONALITATEA LUNII MARTIE

Ion CREANGĂ

175 de ani de la naștere

Date biografice: n. 01.03.1837, Humulești - m. 31.12.1889, Iași. Povestitor și memorialist.

Cel mai mare povestitor român, după clasele primare absolvite la Humulești, Broșteni, Târgu Neamț și Fălticeni, va urma, la insistențele mamei sale, Smaranda, Seminarul Teologic din Iași (1855-1858), întrerupt din cauza decesului tatălui său. Se va hirotonisi în 1859 și, după un stagiul la Târgu-Frumos, devine diacon la biserica „Trei Ierarhi” din Iași. Pentru a promova, urmează Școala preparandală al cărei director, Titu Maiorescu, va avea o influență decisivă asupra destinului său. La sugestia acestuia începe să scrie manuale școlare, primul abecedar apărându-i în 1867. Cinci ani mai târziu, în urma unui conflict cu autoritățile ecleziaste este exclus și din cler și din învățământ. Perioda grea ce urmează, când, pentru a se întreține, deschide o tutungerie, ia sfârșit odată cu înscăunarea aceluiași Titu Maiorescu în fruntea învățământului românesc, protectorul său reînregimentându-l ca învățător.

1875 este anul cel mai însemnat din biografia lui Creangă: are succese însemnate în cariera didactică, îl cunoaște pe Eminescu, participă pentru prima dată la ședințele *Junimii* și debutează literar în *Convorbiri literare* cu povestirea ***Soacra cu trei nurori***. Din păcate, starea sănătății i se va deteriora curând, primele accese de epilepsie apărându-i în 1877. Concediile medicale devin tot mai lungi, presentimentul sfârșitului tot mai pregnant. Ultimul succes literar major îl are în 1888, când, la o întrunire junimistă, citește partea a patra din ***Amintiri din copilărie***. Moare în ultima zi a lui 1889.

Considerat pe drept unul din cei mai mari scriitori români din toate timpurile, asemeni marilor compozitori, Creangă a creat geniale variațiuni pe teme folclorice date. A fost, indubitabil, un mare creator de literatură cultă, un desăvârșit stilist.

Opera (selecție):

Capra cu trei iezi (1875); ***Povestea lui Harap-Alb*** (1877); ***Fata babei și fata moșneagului*** (1877); ***Amintiri din copilărie*** (memorii, 1879).

Aprecieri critice:

Garabet Ibrăileanu: *În Creangă trăiesc credințele, eresurile, datinile, obiceiurile, limba, poezia, morală, filosofia poporului, cum s-au format în mii de ani de adaptare la împrejurările pământului dacic.*

Tudor Vianu: *Nici un model popular nu i-a putut pluti înainte lui Creangă, scriindu-și Amintirile, dar, desigur, nici prototipurile culte ale genului, primele autobiografii și memorii ale Renașterii, înmulțite apoi în toate literaturile europene. Aici, ca și în poveștile și povestirile sale, Creangă execută trecerea de la nivelul popular al literaturii la nivelul ei cult pe o cale pur spontană.*

MARTIE

370 de ani de la tipărirea primei cărți în limba română din Moldova, *Mărturisirea ortodoxă*, a lui Petru Movilă, mitropolitul Kievului (martie 1642, Iași)

1 martie

Ziua Mărțișorului

Ziua Mondială a Protecției Civile

145 de ani de la apariția primului număr al revistei *Convorbiri literare*, organ de presă al grupării politice și literare *JUNIMEA*, condusă de Titu Maiorescu (01.03.1867)

175 de ani de la nașterea lui **Ion CREANGĂ**, *cel mai mare povestitor român*. Membru de Onoare post-mortem al Academiei Române (1948) (01.03.1837-31.12.1889)

430 de ani de la introducerea **Calendarului Gregorian**, cunoscut ca calendarul creștin, inițial în Italia, Portugalia și Franța (01.03.1582)

3 martie

Ziua Internațională a Scriitorului

165 de ani de la nașterea inventatorului american de origine scoțiană **Alexander Graham BELL**, inventatorul telefonului (1876) (03.03.1847-02.08.1922)

210 ani de la publicarea lucrării beethoveniene *Sonata Lunii*, considerată cea mai valoroasă compoziție pentru pian creată vreodată (1802)

4 martie

130 de ani de la nașterea marelui om politic și diplomat **Nicolae TITULESCU**, ministru de externe în guvernele României (1927-1936), președinte al Ligii Națiunilor (1930, 1931). Membru al Academiei Române (1935), Doctor Honoris Causa al Universităților din Atena și Bratislava (04.03.1882-17.03.1941)

5 martie

90 de ani de la nașterea scriitorului, regizorului, scenaristului și criticului de film italian **Pier Paolo PASOLINI** (05.03.1922-02.11.1975)

185 de ani de la moartea matematicianului, fizicianului și astronomului francez **Pierre-Simon de LAPLACE**, co-autor al cunoscutei teorii cosmogonice *Kant-Laplace* (1796) și autor al unor lucrări fundamentale în domeniul ecuațiilor diferențiale (23.03.1749-05.03.1827)

185 de ani de la moartea fizicianului italian **Alessandro VOLTA**, inventatorul pilei electrice (1799) (18.02.1745-05.03.1827)

6 martie

Valentina TEREȘKOVA, prima femeie astronaut care, la vârsta de 26 de ani, a făcut înconjurul pământului pe o navă Vostok - 75 de ani (06.03.1937)

Gabriel GARCIA-MARQUEZ, scriitor columbian, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1982) - 85 de ani (06.03.1927)

7 martie

140 de ani de la nașterea pictorului abstracționist olandez **Piet MONDRIAN** (Pieter Cornelis Mondriaan) (07.03.1872-01.02.1944)

8 martie

Ziua Internațională a Femeii

George CIPAIANU, istoric clujean, cercetător științific și cadru didactic universitar - 70 de ani (08.03.1942)

9 martie

Ion CARAMITRU, actor de teatru și film, ministru al culturii (1996-2000), președinte UNITER (1990-), directorul Teatrului Național București (2005 -) - 70 de ani (09.03.1942)

11 martie

Ziua Europeană a Victimelor Terorismului

80 de ani de la nașterea dramaturgului **Iosif NAGHIU** (11.03.1932-2003)

12 martie

90 de ani de la nașterea prozatorului american **Jack** (Jean-Louis Lebris) **KEROUAC** (12.03.1922-21.10.1969)

13 martie

110 ani de la nașterea marelui artist liric, basul **Petre ȘTEFĂNESCU-GOANGĂ**, solist al Operei Române din Cluj (1932-1934). (13.03.1902-05.09.1973)

110 ani de la nașterea istoricului și profesorului universitar clujean **David PRODAN**. Membru al Academiei Române (1955) (13.03.1902-11.06.1992)

140 de ani de la nașterea folcloristului **Gh. T. KIRILEANU**. Membru al Academiei Române (1948) (13.03.1872- 13.11.1960)

15 martie

Ziua Mondială a Drepturilor Consumatorilor

16 martie

55 de ani de la moartea marelui sculptor român **Constantin BRÂNCUȘI**. Membru post-mortem al Academiei Române (1990) (19.02.1876-16.03.1957)

18 martie

80 de ani de la nașterea prozatorului american **John UPDIKE** (18.03.1932-27.01.2009).

170 de ani de la nașterea poetului simbolist francez **Stéphane MALLARMÉ** (18.03.1842-09.09.1898)

19 martie

95 de ani de la nașterea celui mai mare pianist român **Dinu LIPATTI** (19.03.1917-02.12.1950)

20 martie

Ziua Internațională a Francofoniei - manifestări culturale dedicate

135 de ani de la nașterea compozitorului și folcloristului **Tiberiu BREDICEANU**, primul director al Operei Române din Cluj (1920). Membru al Academiei Române (1936), Maestru Emerit al Artei (1952) și Artist al Poporului (1957) (20.03.1877-19.12.1968)

21 martie

Ziua Internațională a Poeziei

110 ani de la nașterea istoricului de artă și bibliotecarului clujean **Virgil VĂTĂȘIANU**. Membru al Academiei Române și laureat al Premiului *Herder* (1972) (21.03.1902-15.11.1993)

22 martie

180 de ani de la moartea poetului, dramaturgului, romancierului și omului de știință german **Johann Wolfgang von GOETHE** (28.08.1749-22.03.1832)

23 martie

165 ani de la nașterea istoricului, economistului, sociologului și filozofului **Alexandru D. XENOPOL**. Membru titular al Academiei Române (1893) (23.03.1847-27.02.1920)

170 de ani de la moartea romancierului și criticului de artă francez **STENDHAL** (Marie-Henri Beyle) (23.01.1783-23.03.1842)

24 martie

450 ani de la apariția la Brașov a **Tetraevanghelului** slavon tipărit de către diaconii Coresi și Tudor (24.03.1562)

130 de ani de la moartea poetului american **Henry Wadsworth LONGFELLOW** (27.02.1807-24.03.1882)

25 martie

55 de ani de la semnarea Tratatului de la Roma, tratat prin care s-au pus bazele Comunității Economice Europene (25.03.1957)

Ana BLANDIANA (Otilia Valeria Coman), poetă și publicistă. Premiul Uniunii Scriitorilor (1970, 1977, 1998); Premiul „Mihai Eminescu” al Academiei Române (1970); Premiul Herder (1982)- 70 de ani (25.03.1942).

Aretha FRANKLIN, compozitoare și cântăreață americană de rhythm-and-blues și gospel - 70 de ani (25.03.1942)

145 de ani de la nașterea renumitului dirijor italian **Arturo TOSCANINI**, director al Teatrului Scala din Milano (1898-1903; 1920-1929), al Operei Metropolitane (1908-1915) și al Orchestrei Simfonice din New York (1926-1936) (25.03.1867-16.01.1957),

26 martie

185 de ani de la moartea marelui compozitor german **Ludwig van BEETHOVEN** (16.12.1770-26.03.1827)

27 martie

Ziua Mondială a Teatrului

Cornel UDREA, prozator, dramaturg, publicist, reporter clujean - 65 de ani (27.03.1947)

31 martie

140 de ani de la nașterea criticului de artă și impresarului **Serghei Pavlovich DIAGHILEV**, fondatorul celebrei companii de dans *Baletele ruse* (1911) (31.03.1872-19.08.1929)

280 de ani de la nașterea compozitorului austriac **Joseph HAYDN** (31.03.1732-31.05.1809)

PERSONALITATEA LUNII APRILIE

Fănuș NEAGU
80 de ani de la naștere

Date biografice: n. 05.04.1932, Grădiștea-de-Sus, jud. Brăila - m. 24.05.2011, București. Prozator, dramaturg, poet și ziarist.

După școala elementară absolvită în satul natal, urmează liceul militar la Iași și Câmpulung, apoi școli pedagogice la București și Galați, pentru ca timp de doi ani (1951-1952) să fie cursant la Școala de Literatură "Mihai Eminescu" din București, neterminată. În 1957 termină Facultatea de Filologie la fără frecvență. Periplul ocupațional începe în 1954 ca redactor la *Scânteia tineretului*, post ocupat până în 1956. Va fi redactor-șef adjunct la *Amfiteatru* (1965-1968), apoi la *Lucașfărul* și, o lungă perioadă, secretar adjunct al Asociației Scriitorilor din București. După revoluție, este director al săptămânalelor *Țara* (1990) și *Literatorul* (1991-1993), iar între 1993-1996 al Teatrului Național din București.

Debutează ca prozator în *Tânărul scriitor* (1954) cu povestirea *Dușman cu lumea*, iar prima lui carte, volumul de povestiri *Ningea în Bărăgan*, îi apare în 1959. Publică nuvele, romane, piese de teatru, scenarii de film, poezii și numeroase volume de publicistică, mai ales sportivă. A fost membru corespondent al Academiei Române din 1993 și membru titular din 2002.

Fănuș Neagu a debutat într-o perioadă saturată de dogmatism și maniheism tematic, proza lui șocând prin personajele și situațiile atipice, de un pitoresc nefuncțional. Stilul lui, de neconfundat, unduios, metaforic, torid, diluând uneori substanța epică, va rămâne unic în literatura română.

Opera (selecție):

Ningea în Bărăgan (roman, 1959); *Dincolo de nisipuri* (povestiri, 1962); *Cantonul părăsit*, (nuvele, 1964, Premiul Uniunii Scriitorilor); *Îngerul a strigat* (roman, 1968, Premiul Uniunii Scriitorilor); *Frumoșii nebuni ai marilor orașe* (roman, 1971, Premiul Uniunii Scriitorilor); *Cartea cu prieteni* (poeme, 1979); *În văpaia lunii* (nuvele, 1979); *Echipa de zgomote* (teatru, 1981); *Scaunul singurătății* (roman, 1991).

Aprecieri critice:

Eugen Simion: *Proza lui Fănuș Neagu poate fi citită și admirată pentru calitățile ei intrinseci: o proză carnavalescă, un nesfârșit lanț de metafore, un simț neobișnuit al miraculosului și un instinct sigur al limbii.*

Irina Petraș: *Întreaga savoare a prozei lui Fănuș Neagu stă în "vorbele tăvălite". Des-frâu subțire al limbajului, nestrungere a vorbelor devenite senzații, **Îngerul a strigat** este dovada unei plăceri aproape senzuale de a rosti discursul unui ținut memorizat [...]. Tristețea, melancolia, langoarea mateină, toate semne ale unei naturi aristocrate, crepusculare, sunt înlocuite la Fănuș Neagu de o voioasă întâmpinare trucată a vieții.*

APRILIE

1 aprilie

60 de ani de la moartea prozatorului și dramaturgului maghiar **MOLNÁR Ferenc** (12.01.1878-01.04.1952)

165 ani de la nașterea compozitorului, dirijorului de cor și profesorului român originar din Basarabia, **Gavriil Musicescu** (01.04.1847-21.12.1903)

2 aprilie

Ziua Internațională a Cărții pentru Copii - activități ale secțiilor pentru copii

Gabriela ADAMEȘTEANU, prozatoare și ziaristă (redactor-șef al revistei 22), laureată a Premiilor Uniunii Scriitorilor din România (1975) - 70 de ani (02.04.1942)

3 aprilie

Ziua NATO în România

Ziua Jandarmeriei Române

115 ani de la moartea marelui compozitor, pianist și dirijor german **Johannes BRAHMS** (07.05.1833-03.04.1897)

330 de ani de la moartea pictorului spaniol **Bartolomé Esteban MURILLO**, (01.01.1618-03.04.1682)

4 aprilie

80 de ani de la nașterea regizorului de film rus **Andrei TARKOVSKI** (04.04.1932-28.12.1986)

5 aprilie

80 de ani de la nașterea prozatorului și publicistului **Fănuș NEAGU** Premiul Uniunii Scriitorilor din România (1964, 1968, 1970, 1976, 1977). Membru al Academiei Române (2001) (05.04.1932-24.05.2011).

6 aprilie

85 de ani de la moartea baritonului **Dimitrie POPOVICI-BAYREUTH**, director al Operei Române din Cluj (1920-1927) (18.08.1860-06.04.1927)

7 aprilie

Ziua Mondială a Sănătății

Petru POANTĂ, critic literar, membru fondator și redactor la *Echinox* (1968-1970) - 65 de ani (07.04.1947)

8 aprilie

Ziua Internațională a Rromilor

10 aprilie

100 de ani de la nașterea lui **Ilie CLEOPA**, arhimandrit, predicator și scriitor bisericesc, figură reprezentativă a spiritualității ortodoxe românești contemporane (10.04.1912-02.12.1998)

165 de ani de la nașterea ziaristului și proprietarului de ziare american **Joseph PULITZER**, inițiatorul premiilor pentru jurnalism care îi poartă numele (10.04.1847-29.10.1911)

185 de ani de la nașterea prozatorului american **Lewis WALLACE** (10.04.1827-15.02.1905)

12 aprilie

Ziua Mondială a Aviației și Cosmonauticii

555 ani de la urcarea pe tronul Moldovei a domnitorului **Ștefan cel Mare** (12.04.1457-02.07.1504)

13 aprilie

Ziua Mondială a Holocaustului

90 de ani de la nașterea prozatorului englez **John BRAINE** (13.04.1922-28.10.1986)

14 aprilie

485 de ani de la nașterea cartografului și gravorului olandez Abraham **ORTELIUS** (Abraham Ortels), realizatorul primului atlas (14.04.1527-28.06.1598)

95 de ani de la moartea lui **Ludwig Lazarus ZAMENHOF**, inventatorul limbajului internațional *Esperanto* (15.12.1859-14.04.1917)

15 aprilie

Sfintele Paști

560 de ani de la nașterea pictorului, sculptorului, arhitectului, omului de știință și teoreticianului de artă italian **Leonardo da VINCI** (15.04.1452-02.05.1519)

85 de ani de la moartea autorului francez de romane polițiste **Gaston LEROUX** (06.05.1868-15.04.1927)

70 de ani de la moartea romancierului austriac **Robert MUSIL** (06.11.1880-15.04.1942)

18 aprilie

Ziua Internațională a Monumentelor și Locurilor Istorice

130 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului american de origine polonezo-irlandeză **Leopold STOKOWSKI** (18.04.1882-13.09.1977)

19 aprilie

130 de ani de la moartea naturalistului englez **Charles Robert DARWIN**, fondatorul teoriei despre evoluția speciilor și primul care a susținut teoria despre originea animală a omului (12.02.1809-19.04.1882)

20 aprilie

Camil MUREȘANU, istoric clujean, membru al Academiei Române (1990) - 85 de ani (20.04.1927)

22 aprilie

Ziua Mondială a Planetei Pământ

Ion CRISTOFOR (Ioan Cristofor Filipaș), poet, critic literar și traducător clujean - 60 de ani (22.04.1952)

115 ani de la moartea memorialistului, economistului și omului politic **Ion GHICA**, fruntaș al revoluției de la 1848, primul profesor român de economie politică, de mai multe ori ministru și prim-ministru, membru (1874) și președinte al Academiei Române (1876-1882, 1890-1893 și 1894-1895) (12.08.1816-22.04.1897)

23 aprilie

Ziua Națională a Bibliotecarului Român

Ziua Mondială a Cărții și a Drepturilor de Autor

26 aprilie

Ziua Internațională a Proprietății Intelectuale - activități dedicate

90 de ani de la nașterea poetului eseistului și traducătorului **Ștefan Augustin DOINAȘ**. Membru al Academiei Române (1992) (26.04.1922-25.05.2002),

27 aprilie

275 de ani de la nașterea istoricului iluminist englez **Edward GIBBON** (27.04.1737-16.01.1794)
130 de ani de la moartea poetului și filosofului american **Ralph Waldo EMERSON** (25.05.1803-27.04.1882)

29 aprilie

Ziua Mondială a Dansului

Ziua Națională a Veteranilor de Război

PERSONALITATEA LUNII MAI

George BACOVIA
55 de ani de la moarte

Date biografice: n. 4.09.1881, Bacău - m. 22.05.1957, București. Poet.

Pe numele adevărat George Vasiliu, viitorul poet s-a născut la Bacău fiind al patrulea din cei opt copii ai comerciantului Dimitrie Vasiliu. Își încheie studiile primare și liceale în 1903, având, printre profesori, și pe Garabet Ibrăileanu. Se înscrie la Facultatea de Drept din București și, după multe amânări și exmatriculări, își va lua licența în 1911 la Iași. Deși se înscrie în Colegiul de avocați băcăuan, nu-și va exercita niciodată profesia, fiind pe rând profesor suplinitor, copist și chiar ajutor de contabil. După primele accese ale unei boli nervoase care îl va urmări toată viața și internarea într-un sanatoriu din București, viața poetului se împarte între slujbe efemere (copist, șef de birou, profesor de desen), internări în diverse clinici de boli nervoase și literatură. În 1928 se căsătorește cu poeta Agatha Grigorescu, unicul lor fiu născându-se trei ani mai târziu. Stabilit definitiv la București în 1933, va deține multe funcții până când, în 1955, Consiliul de Miniștri decide să-i acorde o pensie de onoare. Doi ani mai târziu încetează din viață și e înmormântat la cimitirul Bellu.

George Bacovia debutează ca poet în *Literatorul* cu poezia **Și toate** (1899). Frecventează cenaclul lui Macedonski, publică în *Viața Nouă*, *Românul Literar*, *Vremea*, poemele lui cele mai bune fiind scrise înainte de a împlini 25 de ani. În 1916 îi apare volumul **Plumb**, volum care îl va consacra definitiv ca cel mai mare poet simbolist român. În perioada interbelică, va primi numeroase premii și distincții, cele mai importante fiind: Premiul pentru poezie al Societății Scriitorilor Români în 1925, Meritul Cultural în 1932 și 1934 și Premiul Național de Poezie în 1934, împreună cu Tudor Arghezi.

Critica literară nu a realizat imediat dimensiunea reală a lirismului bacovian. Criticii importanți dintre cele două războaie, deși recunosc originalitatea lui, sunt preocupați mai mult în a-l impune pe Arghezi. A trebuit să apară o altă sensibilitate și o altă generație pentru ca Bacovia să fie recunoscut ca un mare poet. Fără îndoială, a fost primul poet, după Eminescu, care a schimbat radical limbajul și temele poeziei românești.

Opera (selecție):

Plumb (poeme, 1916); **Scânteii galbene** (poeme, 1926); **Poezii** (poeme, 1929); **Cu voi** (poeme, 1930); **Comedii în fond** (poeme, 1936); **Stanțe burgheze** (poeme, 1946).

Aprecieri critice:

Pompiliu Constantinescu: *Oricâtă simplitate și stângăcie verbală dovedește lirica bacoviană, acestea sunt și semnele neîndoioase ale lucidității lui artistice; conștiința umană se prăbușește în reacții fiziologice, dizlocat, fără nici o putință de a se ridica pe un plan egal sau analog, dar numai o inteligență artistică o poate surprinde în înseși confuzele ei dezagregări.*

MAI

1 mai

Ziua Internațională a Muncii

Ziua Mondială a Râsului

70 de ani de la nașterea istoricului, criticului de artă și profesorului universitar clujean **Mircea Gh. ȚOCA** (01.05.1942 - 06.02.1999)

150 de ani de la înființarea **Reuniunii de lectură din Cernăuți** (01.05.1862)

2 mai

Ziua Națională a Tineretului

Tudor CĂTINEANU, profesor universitar clujean - 70 de ani (02.05.1942)

240 de ani de la nașterea marelui poet romantic german **NOVALIS** (pseudonimul lui Friedrich Leopold von Handenberg) (02.05.1772-25.03.1801)

155 de ani de la moartea poetului, dramaturgului și romancierului francez **Alfred de MUSSET** (11.12.1810-02.05.1857)

3 mai

Ziua Mondială a Libertății Presei

4 mai

90 de ani de la nașterea prozatorului **Vlad MUȘATESCU** (04.05.1922-04.03.1999)

5 mai

80 de ani de la nașterea compozitorului și muzicologului **Aurel STROE** (05.05.1932-03.10.2008)

6 mai

100 de ani de la nașterea medicului și eseistului clujean **Eduard Mihai PAMFIL**, fondatorul școlii românești de psihiatrie (06.05.1912-05.09.1994)

7 mai

145 de ani de la nașterea prozatorului polonez **Wladyslaw REYMONT**. Premiul Nobel pentru Literatură (1924) (07.05.1867-05.12.1925),

75 de ani de la moartea poetului ieșean **George TOPÎRCEANU**, laureat al Premiului Național pentru Poezie (1926) și membru corespondent al Academiei Române (1936) (21.03.1886-07.05.1937)

8 mai

Ziua Mondială a Crucii și Semilunii Roșii

Darie NOVĂCEANU (Aurel Mituțoiu), poet, eseist și traducător - 75 de ani (08.05.1937)

75 de ani de la nașterea muzicologului clujean **LASZLÓ Ferenc**, profesor la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca (08.05.1937-17.03.2010)

60 de ani de la moartea impresarului american de origine maghiară **William FOX** (Wilhelm Fried), fondatorul companiei cinematografice *20th Century Fox* (01.01.1879-08.05.1952)

9 mai

Ziua Europei

Ziua Națională a Victoriei și Comemorării Eroilor Căzuți pentru Independența Patriei

Ionel HAIDUC, chimist și cadru didactic universitar clujean, Președintele în exercițiu al Academiei Române (2006-) - 75 de ani (09.05.1937)

9-11 mai - Manifestări dedicate Zilei Europei - concurs cu premii pentru elevi

11 mai

85 de ani de la moartea pictorului cubist spaniol **Juan GRIS** (pseudonimul lui José Victoriano González Pérez) (23.03.1887-11.05.1927)

13 mai

Ziua Eroilor Neamului

Constantin VAENI, regizor de film - 70 de ani (13.05.1942)

130 de ani de la nașterea pictorului cubist francez **Georges BRAQUE** (13.05.1882-31.08.1963)

15 mai

Ziua Internațională a Latinității

Ziua Internațională a Familiei

16 mai

90 de ani de la nașterea filologului și istoricului literar clujean **Gavril SCRIDON** (16.05.1922-09.09.1996)

17 mai

Ziua Mondială a Telecomunicațiilor și Societății Informaționale

18 mai

Ziua Internațională a Muzeelor

75 de ani de la nașterea poetului și publicistului clujean **LÁSZLÓFFY Aladár**, membru corespondent al Academiei Române (2003) (18.05.1937-21.04.2009)

140 de ani de la nașterea filosofului, matematicianului și scriitorului englez **Bertrand RUSSELL**. Premiul Nobel pentru Literatură (1950) (18.05.1872-02.02.1970)

200 de ani de la nașterea poetului, prozatorului și omului politic **Costache (Constantin) NEGRI** (18.05.1812-28.09.1876)

19 mai

125 de ani de la nașterea sculptorului **Ion JALEA**. Membru al Academiei Române (1963) (19.05.1887-07.11.1983)

21 mai

Ziua Mondială pentru Diversitate culturală, Dialog și Dezvoltare

Ileana VULPESCU, scriitoare - 80 de ani (21.05.1932)

Henri ZALIS, eseist și publicist - 80 de ani (21.05.1932)

125 de ani de la nașterea botanistului și profesorului universitar **Alexandru I. BORZA**, fondatorul Grădinii Botanice din Cluj-Napoca. Membru post-mortem al Academiei Române (1990) (21.05.1887-03.09.1971)

22 mai

55 de ani de la moartea poetului simbolist **George BACOVIA** (pseudonimul lui George Vasiliu). Premiul Societății Scriitorilor Români pentru Poezie (1925) și Premiul Național pentru Poezie (1934) (04.09.1881-22.05.1957)

23 mai

Gabriel LIICEANU, filosof, eseist și traducător, membru al *Grupului de la Păltiniș* și director al Editurii Humanitas - 70 de ani (23.05.1942)

24 mai

Adrian POPESCU, poet, prozator și publicist clujean, membru fondator al revistei *Echinox*, redactor (1972) și redactor-șef al revistei *Steaua*. Premii ale Uniunii Scriitorilor (1971, 1979, 1997) și premiul „Mihai Eminescu” al Academiei Române (1989) - 65 de ani (24.05.1947).

Arnold WESKER, dramaturg englez - 80 de ani (24.05.1932)

25-26 mai

120 de ani de la elaborarea *Memorandumului* de către frunțașii Partidului Național Român din Transilvania, document care exprimă nemulțumirea generală față de situația creată prin instaurarea regimului dualist austro-ungar în Transilvania (25/26.05.1892)

26 mai

Mariana ȘORA, eseistă - 95 de ani (26.05.1917)

28 mai - 2 iunie - Zilele Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj, ediția a II-a

Anul editorial 2011 - ediția a 6-a

Simpozionul Național Carte-Cultură-Cunoaștere

29 mai

Ziua Mondială a Jocului

29 mai-1 iunie

Zilele Secției pentru copii - 10 ani de la inaugurarea secției în sediul central

31 mai

125 de ani de la nașterea poetului și diplomatului francez **Saint John PERSE** (pseudonimul lui Alexis Leger). Premiul Nobel pentru Literatură (1960) (31.05.1887-20.09.1975)

PERSONALITATEA LUNII IUNIE

Sergiu CELIBIDACHE

100 de ani de la naștere

Date biografice: n. 28.06.1912, Roman, jud. Neamț - m. 14.08.1998, La Neuville sur Essonne, Franța. Dirijor și compozitor.

După absolvirea liceului din orașul natal, Sergiu Celibidache ia pentru o scurtă perioadă lecții de pian și compoziție la Iași, apoi se înscrie la cursurile de filosofie și matematică de la Universitatea din București. În 1936, pleacă la Berlin pentru a studia compoziția și dirijatul la Academia de Muzică, audiind în același timp cursurile de filosofie ale lui Eduard Spengler.

Între 1945-1952, devine prim-dirijor al Orchestrei Filarmonice din Berlin, înlocuindu-l pe faimosul W. Furtwängler. Dirijează peste 400 de concerte, impunându-se ca o personalitate artistică excepțională. După 1954 este invitat cu regularitate la pupitrul celor mai mari orchestre europene: Orchestra Radio din Stuttgart, Orchestra Națională din Paris, Orchestra Simfonică Radio din Stockholm.

În 1979, primește funcția de director muzical și prim dirijor al Orchestrei Filarmonice din München, orchestră care, sub conducerea sa, va deveni una din cele mai bune din lume. Pentru activitatea sa artistică, Celibidache a primit numeroase distincții: cetățean de onoare al orașului München (1992), membru de onoare al Academiei Române (1992), Ordinul Maximilian pentru Știință și Artă (Germania, 1993).

Sergiu Celibidache a fost un mare interpret al muzicii post-romantice. Dirijor extrem de original, Celibidache varia ca nimeni altul tempo-urile, realizând efecte impresionante în sălile de concert. Exigent, crezând în puritatea din sălile de concert, este singurul mare dirijor care a refuzat orice înregistrări discografice.

Aprecieri critice:

Klaus Umbach: *Celibidache domnește și când șade. Aici, sus, el construiește, din mii de note bruckneriene, catedrale sonore.*

IUNIE

1 iunie

Ziua Internațională a Copilului

Concursul de desene *Eroii cărților citite*, a 40-a ediție

2 iunie

Sava NEGREAN BRUDAȘCU, interpretă clujeană de folclor - 65 de ani (02.06.1947)

130 de ani de la nașterea filosofului, politicianului și scriitorului **Ion PETROVICI**. Membru al Academiei Române (1934) (02.06.1882-17.02.1972)

130 de ani de la moartea generalului și omului politic italian **Giuseppe GARIBALDI**, unul din conducătorii luptei pentru independența și unificarea națională a Italiei (04.07.1807-02.06.1882)

765 de ani de la data în care regele Ungariei Bela al IV-lea emite actul intitulat *Diploma Ioaniților*, în care este semnalată existența la sud de Carpați a formațiunilor politice românești conduse de voievozii Litovoi și Seneslau și de cnejii Ioan și Farcaș (02.06.1247)

3 iunie

Ioan BUDUCA, critic literar - 60 de ani (03.06.1952)

90 de ani de la moartea diplomatului, romancierului și poetului **Duiliu ZAMFIRESCU**. Membru titular al Academiei Române (1908) (30.10.1858-03.06.1922)

5 iunie

Ziua Mondială a Mediului Înconjurător

Ziua Națională a Învățătorului

100 de ani de la nașterea cardinalului **Alexandru TODEA**, Mitropolit al Bisericii Române Unite cu Roma (1986-1994) (05.06.1912 - 22.05.2002)

8 iunie

Ziua Mondială a Océanelor

Gelu IONESCU, critic literar - 75 de ani (08.06.1937)

10 ani de la moartea lui **Traian BRAD**, directorul Bibliotecii Județene „Octavian Goga” Cluj (1987-2002) (31.08.1945-08.06.2002)

11 iunie

90 de ani de la nașterea regizorului grec de teatru și film **Michael CACOYANNIS** (11.06.1922-25.07.2011)

440 de ani de la nașterea dramaturgului și poetului englez **Ben JONSON** (11.06.1572-06.08.1637)

13 iunie

Al. Florin ȚENE, poet și prozator clujean -70 de ani (13.06.1942)

14 iunie

85 de ani de la moartea cunoscutului umorist englez **Jerome K. JEROME** (02.05.1859-14.06.1927)

15 iunie

123 de ani de la moartea poetului, prozatorului și publicistului **Mihai EMINESCU** (15.01.1850-15.06.1889)

16 iunie

Mariana BOJAN, poetă, prozatoare și pictoriță clujeană, membru fondator al grupării *Echinox* - 65 de ani (16.06.1947)

17 iunie

Iulian LUPEA, medic și profesor universitar, întemeietorul Catedrei de Neonatologie din cadrul Universității de Medicină și Farmacie din Cluj. Premiul „Gh Marinescu” al Academiei Române (1980) - 80 de ani (17.06.1932)

80 ani de la nașterea pictouluir, regizorului, eseistului și scriitorului român **Sabin BĂLAȘA** (17.06.1932-01.04.2008)

85 de ani de la nașterea scriitorului clujean **SÚTO András** (17.06.1927-30.09.2006)

130 de ani de la nașterea compozitorului american de origine rusă **Igor STRAVINSKY** (17.06.1882-06.04.1971)

19 iunie

Salman RUSHDIE, scriitor englez de origine indiană - 65 de ani (19.06.1947)

Malvinia URȘIANU, regizor și scenarist de film - 85 de ani (19.06.1927)

20 iunie

Radu GABREA, regizor de film - 75 de ani (20.06.1937)

21 iunie

Ziua Muzicii Europene

485 de ani de la moartea lui **Niccolo MACHIAVELLI**, om de stat, istoric și scriitor florentin (03.05.1469-21.06.1527)

22 iunie

85 de ani de la nașterea regizorului de teatru **Vlad MUGUR**, director al Teatrului Național din Cluj (1965-1971). Premiul UNITER (1999, 2000) (22.06.1927-22.07.2001)

24 iunie

Dinu FLĂMÂND, poet, ziarist și critic, membru fondator al grupării *Echinox* - 65 de ani (24.06.1947)

115 ani de la moartea lingvistului, filologului și naturalistului clujean **BRASSAI Sámuel** (15.06.1800 - 24.06.1897)

25 iunie

Dorel VIȘAN, cunoscut actor clujean de teatru și film, director al Teatrului Național din Cluj-Napoca (1993-2000) - 75 de ani (25.06.1937)

160 de ani de la nașterea arhitectului și sculptorului catalan **Antoni GAUDI** (25.06.1852-10.06.1926)

190 de ani de la moartea scriitorului, pictorului și compozitorului romantic german E.[rnest] T.[heodor] A.[madeus] **HOFFMAN** (24.01.1776-25.06.1822)

26 iunie

Ziua Drapelului Național al României

Ziua Internațională Împotriva Abuzului și Traficului Ilicit de Droguri

28 iunie

100 de ani de la nașterea dirijorului **Sergiu CELIBIDACHE**, director al orchestrelor din Berlin, Stockholm, Stuttgart și München (28.06.1912-14.08.1996)

145 de ani de la nașterea dramaturgului, romancierului, poetului și eseistului italian **Luigi PIRANDELLO**. Premiul Nobel pentru Literatură (1934) (28.06.1867-10.12.1936)

300 ani de la nașterea filozofului, scriitorului iluminist, pedagogului și compozitorului francez de origine genoveză **Jean Jacques ROUSSEAU** (28.06.1712-02.07.1778)

435 de ani de la nașterea marelui pictor flamand **Peter Paul RUBENS** (28.06.1577-30.04.1640)

29 iunie

175 ani de la nașterea lui **P.P. CARP**, publicist, critic literar, traducător și om politic român, membru fondator al „Junimi” (29.06.1837-21.06.1919)

PERSONALITATEA LUNII IULIE

Nicolae STEINHARDT

100 de ani de la naștere

Date biografice: n. 29.07.1912, Pantelimon, Ilfov - m. 29.03.1989, Baia Mare. Scriitor, publicist, critic literar și eseist.

N. Steinhardt (prenume la naștere Nicu-Aureliu), eseist și memorialist de cult mozaic, convertit la ortodoxism în închisoare, a fost și rămâne una dintre conștiințele exemplare ale culturii române. După școala primară, se înscrie la liceul de elită al Bucureștiului, "Spiru Haret", fiind coleg cu Al. Paleologu, Dinu Pillat, Arșavin Acterian. Își ia licența în Drept și Litere la Universitatea din București în 1934, iar în 1936 își susține la doctoratul în drept constituțional.

Încă din perioada studenției frecventează cenaclul *Sburătorul* al lui Eugen Lovinescu, de care îl va lega o strânsă prietenie. Debutează cu un eseu teologic în 1935, iar din 1936 colaborează la *Revista Fundațiilor Regale*, unde devine și redactor la recomandarea lui Camil Petrescu (1939).

Regimul comunist nu se va arăta de loc blând cu N. Steinhardt. Dat afară din casă și exclus din barou, va fi inclus în celebrul "lot mistico-legionar Noica-Pilat" (1960) și condamnat la 12 ani de muncă silnică. Este eliberat în 1964 și reîncepe să publice în 1968, în principal traduceri, dar și eseuri și critică literară.

Jurnalul fericirii, publicat postum în 1991, nu este numai capodopera sa, ci și una din principalele cărți ale perioadei post-decembriste. Ecourile au fost pe măsura acestor extraordinare memorii, gloria, din păcate postumă, determinând recuperarea întregii sale opere.

Pentru N. Steinhardt valoarea etică supremă o reprezintă curajul, considerând lașitatea mai blamabilă decât violența și nedreptatea.

Opera (selecție):

Între viață și cărți (eseuri, 1976); *Incertitudini literare* (cronici literare, 1980, Premiul Uniunii Scriitorilor); *Critică la persoana întâi* (cronici și eseuri, 1983); *Prin alții spre sine. Eseuri vechi și noi* (1988); *Jurnalul fericirii* (1991); *Dăruind vei dobândi - Cuvinte de credință* (predici, 1992); *Cartea împărtășirii* (eseuri, 1995); *Călătoria unui fiu risipitor* (roman, 1995); *Eseu romanțat asupra neizbânzii* (2003).

Aprecieri critice:

Nicolae Manolescu: *Jurnalul fericirii este o carte splendidă, amestec inextricabil de notație cotidiană, amintire, istorie, universalitate, metafizică, fiziologie, citate de lectură și altele.*

Ion Negoïtescu: *Vasta activitate publicistică a lui N. Steinhardt, începută încă înainte de război, întreruptă de regimul realismului socialist și condensată apoi în volumele apărute în deceniul al nouălea, poate fi calificată în primul rând drept cea a unui colportor de elită.*

IULIE

1 iulie

Ziua Mondială a Arhitecturii

Vincentiu ILUȚIU, publicist clujean, redactor la Radio France International - 65 de ani (01.07.1947)

Dan VERONA, poet - 65 de ani (01.07.1947)

2 iulie

135 de ani de la nașterea prozatorului german **Hermann HESSE** (Emil Sinclair). Premiul Nobel pentru Literatură (1946) (02.07.1877-09.08.1962)

4 iulie

Ziua Proclamării Independenței Statelor Unite ale Americii (1776) - manifestări dedicate

Ziua Crucii Roșii Române

Neil SIMON, dramaturg și scenarist de film american - 85 de ani (04.07.1927)

6 iulie

Teofil BALAJ, publicist și poet clujean - 75 de ani (06.07.1937)

7 iulie

125 de ani de la nașterea pictorului suprarealist și decoratorului francez de origine rusă **Marc CHAGALL** (07.07.1887-28.03.1985)

8 iulie

Șerban FOARȚĂ, poet și eseist - 70 de ani (08.07.1942)

190 de ani de la moartea marelui poet romantic englez **Percy Bysshe SHELLEY** (04.08.1792-08.07.1822)

11 iulie

75 de ani de la moartea compozitorului american **George GERSHWIN** (26.09.1898-11.07.1937)

13 iulie

80 de ani de la moartea sculptorului **Dimitrie PACIUREA** (02.11.1873-13.07.1932)

14 iulie

Ziua Națională a Franței

430 de ani de la apariția traducerii fragmentare, în limba română, a Vechiului Testament, cunoscută ca **Palia de la Orăștie** (14.07.1582)

16 iulie

140 de ani de la nașterea poetului simbolist, publicistului și traducătorului **Dimitrie ANGHEL** (16.07.1872-13.11.1914)

17 iulie

100 de ani de la moartea matematicianului, fizicianului, astronomului și filozofului francez **Henri POINCARÉ**, membru al Academiei Franceze de Științe (29.04.1854-17.07.1912)

19 iulie

130 de ani de la nașterea compozitorului și dirijorului clujean **Mihail ANDREESCU-SKELETY** (19.07.1882 - 08.06.1965)

20 iulie

Ziua Mondială a Șahului

Ziua Aviației Române și a Forțelor Aeriene

85 de ani de la moartea lui **FERDINAND I** (Victor Albert Meinrad de Hohenzollern-Sigmaringen), rege al României (1914-1927) (24.08.1865-20.07.1927)

21 iulie

Corneliu LEU, scriitor - 80 de ani (21.07.1932)

26 iulie

140 de ani de la nașterea mineralogului și profesorului univ. clujean **Gheorghe MUNTEANU-MURGOCI**, întemeietorul școlii pedologice românești (26.07.1872 - 05.03.1925)

27 iulie

80 de ani de la nașterea pictorului clujean **Paul SIMA** (27.07.1932-07.07.1991)

29 iulie

Ziua Imnului Național al României

100 de ani de la nașterea scriitorului, publicistului și eseistului **Nicolae STEINHARDT** (29.07.1912- 29.03.1989)

PERSONALITATEA LUNII AUGUST

Charles de BAUDELAIRE

145 de ani de la moarte

Date biografice: n. 09.04.1821, Paris - m. 31.08.1867, Paris. Poet, eseist și traducător.

Baudelaire este unul dintre cei mai mari inovatori ai literaturii franceze. Poezia sa, deși influențată de romantismul începutului de secol XIX, respinge credința în supremația naturii și bunătatea fundamentală a omului, preferând o nouă sensibilitate urbană. Baudelaire e conștient de complexitatea morală a omului, se arată interesat de viciu ca formă a existenței decadente, de oraș, mulțime, trecători, totul în tonuri cinice. Folosirea sunetului și a simbolurilor pentru a crea atmosfera face din Baudelaire un precursor genial al poeziei simboliste moderne.

Charles Baudelaire s-a născut la Paris. A avut o copilărie traumatizantă, tatăl său decedând când poetul nu împlinise 6 ani. A studiat la Lyon și Paris, terminându-și studiile secundare în 1839. Se va dedica literaturii, însă viața boemă va lăsa urme adânci asupra sănătății sale. În 1866 paralizează, cu accese lungi de afazie. Ultimii doi ani din viață îi petrece în diverse case de sănătate din Bruxelles și Paris, unde și moare. Va fi înmormântat în Cimitirul Montparnasse.

Debutează cu cronici de artă în 1845, impresionând prin curajul și insolitul opiniilor. După câțiva ani în care lucrează și publică la diverse gazete, între 1845-1855, apar celebrele traduceri din proza lui Edgar Allan Poe.

Prima ediție din *Florile răului* apare în 1857. Încă înainte de apariție are loc procesul cărții, considerată excesiv de scandaloasă, atât poetul cât și editorii fiind condamnați, iar 6 poezii excluse din volum. Interdicția de a fi publicate va fi ridicată abia în 1949.

Baudelaire a avut o influență enormă asupra poezilor ce vor urma, Mallarmé, Verlaine sau Rimbaud recunoscându-l ca precursor și model. În literatura română, *Florile de mucegai* ale lui Arhezi au fost puternic influențate de *Florile răului* create de Baudelaire.

Opera (selecție):

Fanfarlo (nuvelă, 1847); *Florile răului* (poeme, 1857); *Mici poeme în proză* (1969).

Aprecieri critice:

Jean-Paul Sartre: *Scârba de sine, dezgustul de propria ființă, a fost rezultatul unei aventuri tragice, și anume, de-a fi coborât cu prea mare luciditate în împărăția adâncurilor întunecate ale conștiinței, ceea ce i-a dat senzația unui vid interior nevindecabil.*

AUGUST

2 august

75 de ani de la moartea prozatorului clujean **Pavel DAN** (03.09.1907 - 02.08.1937)

5 august

Octavian BOUR, grafician clujean - 75 de ani (05.08.1937)

Viorel CACOVEANU, prozator, dramaturg și ziarist clujean, redactor la ziarul *Făclia* (1962-1988) - 75 de ani (05.08.1937)

90 de ani de la nașterea prozatorului **Marin PREDA**. Membru corespondent (1974) și membru titular post-mortem al Academiei Române (1990). Premiul de Stat (1955), Premiul Uniunii Scriitorilor (1972, 1977) (05.08.1922-16.05.1980)

6 august

Nicolae COMAN, biolog, cadru didactic, prodecan și decan (1988-1990) al Facultății de Biologie, prorector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj (1993-1996) - 75 de ani (06.08.1937)

7 august

KÁNTOR Lajos, eseist și istoric literar clujean. Premiul Academiei de Științe din România (1974) - 75 de ani (07.08.1937)

80 de ani de la nașterea ziaristului și poetului **Ioan ARCAȘ** (07.08.1932-01.03. 2002)

8 august

TOMPA Gábor, regizor (din 1981) și director (din 1990) al Teatrului Maghiar de Stat din Cluj, poet și eseist - 55 de ani (08.08.1957)

10 august

Nicolae PRELIPCEANU, poet și ziarist, redactor la periodicele *Tribuna* (din 1969) și *România Liberă* - 70 de ani (10.08.1942)

Barbu CIOCULESCU, publicist, poet, autor de ediții critice, traducător - 85 de ani (10.08.1927)

75 de ani de la nașterea poetului și eseistului **Dan LAURENȚIU** (Laurențiu Ciobanu) (10.08.1937-21.12.1998)

11 august

Fernando ARRABAL, dramaturg și cineast spaniol - 80 de ani (11.08.1932)

12 august

Ziua Internațională a Tineretului

185 de ani de la moartea poetului și pictorului englez **William BLAKE** (28.11.1757-12.08.1827)

13 august

95 de ani de la moartea poetului, preotului, publicistului, etnografului și istoricului basarabean **Alexei MATEEVICI** (16.03.1888-13.08.1917)

14 august

145 de ani de la nașterea prozatorului și dramaturgului englez **John GALSWORTHY** (John Sinjohn). Premiul Nobel pentru Literatură (1932) (14.08.1867-31.01.1933)

15 august

Ziua Marinei Române

16 august

Gabriela MELINESCU, poetă, prozatoare și traducătoare - 70 de ani (16.08.1942)

18 august

Sorin ALEXANDRESCU, critic, analist literar și politic - 75 de ani (18.08.1937)

19 august

100 de ani de la nașterea economistului și juristului **Octavian GHIBU** (19.08.1912-15.04.1996)

350 de ani de la moartea matematicianului, fizicianului și filozofului francez **Blaise PASCAL** (19.06.1623-19.08.1662)

20 august

140 de ani de la moartea poetului romantic, romancierului **Dimitrie BOLINTINEANU**, participant la Revoluția de la 1848, ministru de externe în timpul domniei lui Al. I. Cuza, (?1825-20.08.1872),

22 august

150 de ani de la nașterea compozitorului impresionist, pianistului și dirijorului francez **Claude DEBUSSY** (22.08.1862-25.03.1918)

23 august

Ziua Europeană de Comemorare a Victimelor Stalinismului și Nazismului

24 august

Eugen MIHĂESCU, grafician, membru de onoare al Academiei Române (1993) - 75 de ani (24.08.1937)

27 august

Ziua Națională a Republicii Moldova

185 de ani de la nașterea scriitorului belgian **Charles De COSTER** (20.08.1827-17.05.1879)

29 august

150 de ani de la nașterea dramaturgului simbolist, poetului și eseistului belgian de expresie franceză **Maurice MAETERLINCK**. Laureat al Premiului Nobel pentru literatură (1911) (29.08.1862-05.05.1949)

31 august

85 de ani de la nașterea poetului **Dan DEȘLIU** (31.08.1927-04.09.1992)

145 de ani de la moartea poetului și traducătorului francez **Charles BAUDELAIRE** (09.04.1821-31.08.1867)

PERSONALITATEA LUNII SEPTEMBRIE

Ion AGÂRBICEANU

130 de ani de la naștere

Date biografice: n. 12 septembrie 1882, Cenade, Comitatul Alba de Jos - d. 28 mai 1963, Cluj.

Preot greco-catolic, ziarist și romancier.

Studii gimnaziale la Blaj (1892-1900), superioare la Facultatea de Teologie (1904) și Facultatea de Litere (1906) din Budapesta.

Sub-prefect la Internatul de băieți din Blaj (1904-1905), preot paroh în Bucium - Sasa, județul Alba, (1906 - 1910), apoi în Orlat, județul Sibiu (1910 - 1919); retras în timpul primului război mondial în Moldova, de unde a fost evacuat în Rusia, un timp preot militar în corpul voluntarilor ardeleni (1917-1918). După 1918 a fost director al ziarului *Patria* din Cluj (1919-1927), apoi al ziarului *Tribuna* din Cluj (1938-1940).

A deținut mai multe funcții politice în Primul Parlament al României întregite (prima dată în 1919, apoi în 1922-1926), mai târziu a fost senator și vicepreședinte al Senatului. A fost membru în Comitetul Executiv al Partidului Național Român din Transilvania (1919), preot și protopop în Cluj (din 1930), canonic al Episcopiei de Cluj-Gherla (din 1931).

Pentru activitatea sa literară a fost ales membru corespondent (1912), apoi activ (1925) al *ASTREI*, secretar general al secțiilor literare-științifice ale *ASTREI* (1925-1940), cu un rol însemnat în Adunările generale anuale ale acesteia, fiind un timp redactor al revistei *Transilvania* (Brașov).

A fost membru în Comitetul de conducere al Societății Scriitorilor și președinte al Sindicatului presei române din Ardeal și Banat (începând cu 1921). A primit premiul național pentru proză în 1927, "Ordinul Muncii" pentru merite deosebite în domeniul creației literare" în 1954, ordinul "Steaua Republicii", clasa I în 1962; a fost sărbătorit oficial cu ocazia a 80 ani de viață.

Opera (selecție):

De la țară (povestiri, 1906); *În întuneric* (nuvele, 1910); *Două iubiri* (povestiri, 1910); *Schițe și povestiri* (1912); *Arhanghelii* (roman, 1914); *Popa Man* (nuvele, 1920); *Legea trupului* (roman, 1926); *Legea minții* (roman, 1927); *Licean... odinioară* (roman autobiografic, 1939); *Stana* (roman, 1929); *Stafia* (nuvele, 1930); *Jandarmul* (roman, 1941); *Domnișoara Ana* (roman, 1942); *Vâltoarea* (roman, 1944); *Din copilărie : chipuri și povestiri* (1956); *Din munți și din câmpii* (povestiri, 1957); *File din cartea naturii* (povestiri, 1959); *Faraonii* (povestiri, 1961); *Strigoii* (roman, 1969).

Aprecieri critice:

Eugen Lovinescu: *Din mediul țăranesc al Ardealului scriitorul ne fixează diferite chipuri în deplină mișcare, deși nu în vederea unei acțiuni hotărâte. El are, deci, darul creațiunii vieții prin mișcare și dialog.*

SEPTEMBRIE

300 de ani de la moartea cronicarului român **Nicolae COSTIN** (cca 1660 - ?.09.1712)

Zilele Bibliotecii TRANILVANIA din Chișinău

1 septembrie

165 de ani de la nașterea folcloristului **Simion Florea MARIAN**, întemeietorul etnografiei românești. Membru al Academiei Române (1881) (01.09.1847-11/24.04.1907)

2 septembrie

75 de ani de la moartea fondatorului Jocurilor Olimpice moderne, baronul **Pierre de COUBERTIN** (01.01.1863-02.09.1937)

3 septembrie

Mihai CIMPOI, critic și istoric literar basarabean, membru de onoare al Academiei Române (1991) - 70 de ani (03.09.1942)

125 de ani de la moartea lingvistului **Timotei CIPARIU**. Membru fondator al Academiei Române (1866), președinte al *ASTREI* (1877-1887), participant la Revoluția de la 1848 (21.02.1805-03.09.1887).

4 septembrie

100 de ani de la nașterea istoricului și criticului de artă clujean **Raoul ȘORBAN** (04.09.1912 - 18.07.2006)

7 septembrie

Ziua Europeană a Culturii Iudaice

85 de ani de la nașterea sociologului clujean **Ion ALUAȘ** (07.09.1927 - 25.02.1994)

8 septembrie

Ziua Internațională pentru Alfabetizare

Gheorghe VLĂDUȚESCU, filosof, membru corespondent (1995) și membru titular (1999) al Academiei Române - 75 de ani Premiul „Vasile Conta” (1973) (08.09.1937).

10 septembrie

140 de ani de la moartea revoluționarului și omului politic **Avram IANCU**, conducător al Revoluției de la 1848 din Transilvania și luptător pentru drepturile românilor ardeleni (1824-10.03.1872)

11 septembrie

Alexa VISARION, regizor de teatru și film - 65 de ani (11.09.1947)

150 de ani de la nașterea scriitorului american **O’HENRY** (William Sydney Porter) (11.09.1862-05.06.1910)

12 septembrie

Ladislau GYÉMÁNT, istoric, cadru didactic universitar, director al Institutului de Iudaică din Cluj (1990-) - 65 de ani (12.09.1947)

130 de ani de la nașterea prozatorului **Ion AGÂRBICEANU**, fondator al revistei *Tribuna* (1938). Premiul Național pentru Proză (1927). Membru al Academiei Române (1955) (12.09.1882-28.05.1963)

13 septembrie

Mircea BORBILĂ, profesor universitar și filolog clujean - 70 de ani (13.09.1942)
90 de ani de la nașterea orientalistului, publicistului și traducătorului **Sergiu AL-GEORGE** (13.09.1922-09.11.1981)

15 septembrie

Ziua Internațională a Democrației

Traian VEDINAȘ, critic și istoric literar clujean - 65 de ani (15.09.1947)

16 septembrie

125 de ani de la nașterea pictorului și sculptorului alsacian **Hans ARP**, decorator al Palatului UNESCO din Paris (16.09.1887-07.06.1966)

125 de ani de la nașterea compozitoarei franceze **Nadia BOULANGER**, pedagog și director al Conservatorului de la Fontainebleau (16.09.1887-22.10.1979)

18 septembrie

65 de ani de la inaugurarea teatrului **Lucia Sturdza Bulandra** din București (1947)

21 septembrie

Ziua Internațională a Păcii

180 de ani de la moartea romancierului și poetului scoțian Sir **Walter SCOTT** (15.08.1771-21.09.1832)

24 septembrie

Nicolae BOCȘAN, istoric și cadru universitar, decan al Facultății de Istorie (1992-1994), prorector (1996) și rector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (2004) - 65 de ani (24.09.1947)

24 - 28 septembrie 2011

Zilele bibliotecilor de cartier - ediția a XVII-a; expoziții, lansări de carte, concursuri literare.

26 septembrie

Ziua Limbilor Europene

120 de ani de la nașterea medicului și scriitorului clujean **Valeriu Lucian BOLOGA** (26.09.1892 - 30.10.1971)

120 de ani de la nașterea poetei, scriitoarei și traducătoarei ruse **Marinei ȚVETAEVA**, (26.09.1892-31.08.1941)

27 septembrie

Ziua Mondială a Turismului

28 septembrie

130 de ani de la nașterea istoricului și arheologului **Vasile PÂRVAN**, membru al Academiei Române (1913) (28.09.1882-26.06.1927)

165 de ani de la nașterea compozitorului, dirijorului, pianistului și pedagogului **Gheorghe DIMA**, fondator și primul director al Conservatorului de Muzică și Artă Dramatică din Cluj (1919-1925). Membru de onoare al Academiei Române (1919) (28.09.1847-04.06.1925)

29 septembrie

Mihai BĂRBULESCU, istoric, arheolog și profesor universitar clujean - 65 de ani (29.09.1947)

200 de ani de la nașterea istoricului și politicianului **Eudoxiu HURMUZAKI** (Eudoxius Freiherr von Hormuzaki) (29.09.1812-10.02.1874)

465 de ani de la nașterea romancierului spaniol **Miguel de CERVANTES** (29.09.1547-22.04.1616)

30 septembrie

Ziua Internațională a Traducătorilor

135 de ani de la nașterea istoricului și arhivistului clujean **KELEMEN Lajos** (30.09.1877 - 29.07.1963)

PERSONALITATEA LUNII OCTOMBRIE

Gunther GRASS

85 de ani de la naștere

Date biografice: n. 16.10.1927, Danzig, Polonia. Poet, romancier, dramaturg, sculptor și grafician german.

Personalitate complexă și versatilă, cu talente multiple, Günther Grass este fiul unui etnic german protestant și al unei mame poloneze de rit catolic. A urmat gimnaziul în orasul natal, Danzig, și a participat ca voluntar în cel de al 2-lea război mondial, spre finalul lui înrolându-se în Waffen-SS, o trupă paramilitară de elită. Este rănit la picior și luat prizonier de americani în 1945. După eliberare a fost cioplitor în piatră pentru morminte, meserie care îl va ajuta să se autoîntrețină pe timpul studenției. A studiat sculptura și grafica la Dusseldorf și Berlin. Călătorește mult și, după 1980, se implică tot mai mult în politică, având un rol activ în Partidul Social Democrat. Între 1983-1986 a fost președintele Academiei de Artă din Berlin.

Deși a abordat toate genurile literare, Günther Grass este recunoscut înainte de toate ca romancier. Romanul *Toba de tinichea*, publicat în 1959 și ecranizat în 1979, este urmat de *Pisica și soarele* și *Ani de câine*, toate trei făcând parte din *Trilogia Danzigului*. Trilogia descrie extrem de realist dezvoltarea nazismului și experiența războiului în zona Danzig-ului, recunoscută pentru fundalul ei istoric complex cauzat de conviețuirile multietnice.

Toba de tinichea este un roman important pentru realismul magic european. Tehnica sa narativa și viziunea care unește absurdul și grotescul cu miticul și arhetipul rămâne unică în literatura germană.

Günther Grass a primit numeroase premii internaționale, cel mai important fiind desigur Premiul Nobel pentru Literatură în 1999. Motivația juriului a fost: “pentru G. Grass [...] ale cărui istorisiri sumbre, tratate cu umor, reînvie fața uitată a istoriei”.

Opera (selecție):

Avantajele găinilor - girueta (poezii, 1956); *Inundațiile* (drama, 1958); *Toba de tinichea* (roman, 1959); *Pisica și soarele* (roman, 1961); *Ani de câine* (roman, 1963); *Din jurnalul unui melc* (eseuri, 1972); *Studii de rezistență* (discursuri politice, 1984); *Șobolanul* (roman, 1986); *Decojind ceapa* (memorii, 2006).

Aprecieri critice:

The New Yorker: *Günther Grass este ultimul reprezentant al acelei tradiții germane care așeza poezii și filozofii pe un pedestal de unde, asemenea profetilor, împărțeau verdicte asupra lumii. Uneori, autoritatea morală a unui scriitor poate servi unui scop nobil. Alteori însă, tocmai ceea ce face din el un bun scriitor (capacitatea de a conferi experienței personale o aură mitică, de exemplu) devine un obstacol pentru înțelegerea corectă a unei situații istorice. Dar important este că operele lui Grass vor fi citite mult după ce controversile politice provocate de mărturisirile sale întârziate se vor stinge.*

OCTOMBRIE

Luna permisului gratuit pentru elevi și studenți - campanie de atragere către lectură, carte și bibliotecă a elevilor și studenților

1 octombrie

Ziua Internațională a Persoanelor în Vârstă

Ziua Internațională a Muzicii

2 octombrie

Ziua Internațională a Non-Volenței

180 de ani de la nașterea etnografului și sociologului englez **Edward Burnett TYLOR**, fondatorul antropologiei culturale (02.10.1832-02.01.1917)

3 octombrie

Mircea DRĂGAN, regizor de film - 80 de ani (03.10.1932)

4 octombrie

120 ani de la nașterea medicului **Dominic STANCA**, întemeietorul primului spital de ginecologie-obstetrică din Cluj (04.10.1892-02.04.1979)

5 octombrie

Ziua Mondială a Educatorului

135 de ani de la nașterea poetului simbolist **Ștefan PETICĂ** (05.10.1877-17.10.1904)

7 octombrie

130 de ani de la nașterea folcloristului **Ioan CARANICA** (07.10.1882-30.10.1965)

11 octombrie

Ziua Europeană a Părinților

80 de ani de la nașterea istoricului și arheologului clujean **Hadrian DAICOVICIU**, membru al Societății de Studii Clasice și al Uniunii Internaționale de Științe pre- și protoistorice. Premiul *Vasile Pârvan* al Academiei Române (1965) (11.10.1932-04.10.1984)

135 de ani de la moartea juristului, omului politic, istoricului și revoluționarului **Alexandru PAPIU-ILARIAN**, conducător al Revoluției de la 1848 din Transilvania și militant unionist. Membru al Academiei Române (1868) (27.09.1823-11/23.10.1877)

12 octombrie

140 de ani de la emiterea Decretului imperial prin care împăratul Francisc Iosif I prevedea înființarea Universității din Cluj (12.10.1872)

14 octombrie

140 de ani de la nașterea filosofului, profesorului și omului politic **Petre P. NEGULESCU** (14/26.10.1872-?.04.1951)

235 de ani de la nașterea poetului **Costache CONACHI** (14.10.1777-04.02.1849)

15 octombrie

Ziua Internațională a Nevăzătorilor (Ziua bastonului alb)

90 de ani de la încoronarea lui Ferdinand I ca rege al României întregite, în Catedrala de la Alba-Iulia (15.10.1922)

16 octombrie

Günther GRASS, prozator și dramaturg german. Premiul Nobel pentru Literatură (1999) - 85 de ani (16.10.1927)

17 octombrie

Ziua Internațională pentru Eradicarea Sărăciei

18 octombrie

235 de ani de la nașterea dramaturgului și prozatorului german **Heinrich von KLEIST** (18.10.1777-21.11.1811)

19 octombrie

135 ani de la fondarea **Bibliotecii Municipale “B.P. Hașdeu”** din Chișinău (19.10.1877)

150 de ani de la nașterea inventatorului francez **Auguste LUMIÈRE** care, împreună cu fratele său **Louis**, a realizat în 1895 prima cameră de filmat denumită *cinematograf* (19.10.1862-10.04.1954),

75 de ani de la moartea fizicianului englez de origine neo-zeelandeză **Ernest RUTHERFORD**, fondatorul fizicii atomice moderne, laureat al Premiului Nobel pentru Chimie (1908) (30.08.1871-19.10.1937)

20 octombrie

75 de ani de la nașterea istoricului, politologului și jurnalistului **Vlad GEORGESCU**, directorul departamentului românesc al postului de radio *Europa Liberă* (1983-1988) (20.10.1937-13.11.1988)

21 octombrie

240 de ani de la nașterea poetului **Samuel Taylor COLERIDGE** (21.10.1772-25.07.1834)

22 octombrie

130 de ani de la moartea pictorului **Ion ANDREESCU** (15.02.1850-22.10.1882)

140 de ani de la moartea prozatorului și criticului literar francez **Théophile GAUTIER** (31.08.1811-22.10.1872)

24 octombrie

Ziua Națiunilor Unite

Ziua Mondială a Dezvoltării Informaționale

25 octombrie

Ziua Armatei Române

110 ani de la nașterea criticului și istoricului literar clujean **Dumitru POPOVICI** (25.10.1902 - 06.12.1952)

26 octombrie

55 de ani de la moartea prozatorului grec **Nikos KAZANTZAKIS** (18.02.1883-26.10.1957)

27 octombrie

Ziua Mondială a Patrimoniului Audiovizual

230 de ani de la nașterea marelui compozitor și violonist italian **Niccolò PAGANINI** (27.10.1782-27.05.1840)

28 octombrie

60 ani de la moartea filozofului, sociologului, economistului și profesorului **Mircea VULCĂNESCU** (03.03.1904-28.10.1952)

29 octombrie

130 de ani de la nașterea dramaturgului și romancierului francez **Jean GIRAUDOUX** (29.10.1882-31.01.1944)

31 octombrie

Ziua Internațională a Mării Negre

380 de ani de la nașterea pictorului olandez **Jan VERMEER** (31.10.1632-15.12.1675)

PERSONALITATEA LUNII NOIEMBRIE

Petre ISPIRESCU

125 de ani de la moarte

Date biografice: n. ian.1830-21.11.1887. Folclorist, povestitor, scriitor și tipograf.

Întâiul mare folclorist și povestitor român s-a născut în București într-o familie modestă. Autodidact, din cauza lipsurilor materiale, își întrerupe învățătura de timpuriu și intră ucenic la o tipografie. Va persevera în domeniu, ajungând chiar proprietar al multor tipografii importante ale vremii (Tipografia Academiei Române, Tipografia Statului). Activitatea în domeniu îi va înlesni contactul cu mari cărturari ai vremii: Al. Odobescu, B.P. Hasdeu, Urban Janșik și îl va familiariza cu literatura și folclorul autohton.

Primele basme le publică în revista *Țăranul român* (1862), la îndemnul lui Nicolae Filimon, primul dintre ele *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*, rămânând și capodopera sa. Debutul editorial cu *Legende și basmele românilor. Ghicitori și proverburile* are loc 10 ani mai târziu. A colaborat la principalele ziare și reviste autohtone: *Convorbiri literare*, *Familia*, *România liberă*, *Analele literare* și a publicat numeroase volume de basme, povestiri, istoriografii. Multe dintre basmele sale, *Prâslea cel voinic și merele de aur*, *Fata de împărat și pescarul*, *Ileana Cosânzeana*, *Ciobănașul cel isteț*, vor rămâne pentru totdeauna în fondul de aur al literaturii române. Devenite clasice, au contribuit din plin la formarea limbii noastre literare.

Deși s-a considerat mereu un simplu “culegător”, talentul și farmecul deosebit al limbii folosite transcend cu mult acest epitet, făcând din Petre Ispirescu întâiul mare folclorist și povestitor român.

Opera (selecție):

Legende și basmele românilor. Ghicitori și proverburile (1872); *Pilde și ghicitori* (1880); *Basme, snoave, glume* (1883); *Povești morale* (1886); *Din povestirile unchișului sfântos* (1886); *Istoria lui Ștefan cel Mare și Bun* (1908).

Aprecieri critice:

Barbu Delavrancea: *Petre Ispirescu nu este un culegător [...] ci un adevărat creator.*

Constantin Noica: *Ni se pare întru totul simbolic faptul că Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte este primul basm cules și editat de Ispirescu [...]. Nu cunoaștem o altă operă în proză a geniului românesc care să aibă atâta miez, de la primul la ultimul gând și o atât de riguroasă scriitură ori rostitură [...]. Basmul acesta este singurul care nu se încheie în chip fericit, cum s-a observat, și totuși singurul care exprimă, nu indirect ca orice basm, ci direct, plinătatea, măsura și adevărul a ceea ce se poate numi ființă.*

NOIEMBRIE

1 noiembrie

Ziua Radioului Național

4 noiembrie

165 de ani de la moartea compozitorului romantic și pianistului german **Felix MENDELSSOHN-BARTHOLDY** (03.02.1809-04.11.1847)

5 noiembrie

Mihai SIN, prozator, profesor universitar și om politic. Premiul Uniunii Scriitorilor din România (1978, 1985) - 70 de ani (05.11.1942)

6 noiembrie

Alex ȘTEFĂNESCU, critic literar - 65 de ani (06.11.1947)

7 noiembrie

85 de ani de la nașterea sociologului clujean **Ioan ALUAȘ** (07.11.1927-25.02.1994)

145 de ani de la nașterea fizicienei și chimistei franceze de origine poloneză **Marie CURIE** (Marya Skłodowska). Premiul Nobel pentru Fizică (1903) și Chimie (1911) (07.11.1867-04.07.1934)

9 noiembrie

Ziua Internațională de Luptă Împotriva Fascismului și Antisemitismului

10 noiembrie

Ziua Mondială a Științei pentru Pace și Dezvoltare

Ziua Artileriei Române

Dan CRISTEA, critic literar - 70 de ani (10.11.1942)

Ștefan CAZIMIR, istoric literar, caragialeolog, om politic, membru în Parlamentul României (1990-2004) - 80 de ani (10.11.1932)

120 de ani de la nașterea ziaristului și scriitorului clujean **Ion CLOPOȚEL**; inițiator al anchetelor sociale ca gen publicistic în România (10.11.1892 - 23.08.1986)

11 noiembrie

90 de ani de la nașterea prozatorului american **Kurt VONNEGUT** (11.11.1922-11.04.2007)

12 noiembrie

150 de ani de la nașterea omului politic **Vasile GOLDIȘ**, conducător al Partidului Național Român din Transilvania, președinte al *ASTREI* (1923-1932) și membru de onoare al Academiei Române (1919) (12/24.11.1862-10.02.1934)

14 noiembrie

Ziua Mondială a Diabetului

15 noiembrie

Francesco ROSI, regizor italian de film - 90 de ani (15.11.1922)

16 noiembrie

90 de ani de la nașterea scriitorului portughez **José SARAMAGO**, laureat al Premiului Nobel pentru Literatură (1998) (16.11.1922-18.06.2010)

17 noiembrie

Ziua Internațională a Studenților

Ziua Mondială a Filosofiei

Martin SCORSESE, regizor american de film - 70 de ani (17.11.1942)

75 de ani de la nașterea istoricului clujean **MAGYARI András** (17.11.1927 - 16.06.2006)

18 noiembrie

Bedros HORASANGIAN, prozator și publicist - 65 de ani (18.11.1947)

185 de ani de la moartea scriitorului romantic german **Wilhelm HAUFF** (29.11.1802-18.11.1827)

90 de ani de la moartea prozatorului francez **Marcel PROUST** (10.07.1871-18.11.1922)

60 de ani de la moartea poetului francez **Paul ÉLUARD** (Eugene Grindel) (14.12.1895-18.11.1952)

19 noiembrie

Ziua Cercetătorului și Proiectantului din România

100 de ani de la nașterea medicului și biologului **George-Emil PALADE**, om de știință american de origine română, membru de onoare al Academiei Române (1975), laureat al Premiului Nobel pentru Medicină (1974) (19.11.1912-08.10.2008)

65 de ani de la moartea biologului român **Emil RACOVITĂ**, fondatorul biospeologiei, membru și președinte al Academiei Române (1927-1929), profesor la Universitatea din Cluj (1920-1947) (15.11.1868-19.11.1947)

20 noiembrie

140 de ani de la nașterea marelui pictor **Gheorghe PETRAȘCU**. Membru al Academiei Române (1936) (20.11.1872-01.05.1949)

60 de ani de la moartea filosofului, esteticianului, criticului literar italian **Benedetto CROCE** (25.02.1866-20.11.1952)

21 noiembrie

Ziua Mondială a Televiziunii

Ziua Filosofiei

125 de ani de la moartea folcloristului și povestitorului **Petre ISPIRESCU** (ian. 1830-21.11.1887)

22 noiembrie

Ziua Națională Împotriva Fumatului

135 de ani de la nașterea poetului maghiar **ADY Endre** (22.11.1877-27.01.1919)

24 noiembrie

380 de ani de la nașterea filosofului materialist olandez **Baruch SPINOZA** (24.11.1632-21.02.1677)

85 de ani de la moartea omului politic liberal **Ionel I. C. BRĂTIANU**, președinte al PNL (1909-1927) (20.08.1864-24.11.1927)

25 noiembrie

Doina CETEA (Doina Bendorfeanu), poetă. Premiul Uniunii Scriitorilor din România (2002) - 70 de ani (25.11.1942)

450 de ani de la nașterea dramaturgului spaniol **Lope de VEGA** (Lope Felix de Vega Carpio) (25.11.1562-27.08.1635)

27 noiembrie

Irina PETRAȘ, critic literar și traducător, președintă a filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor din România (2005-) - 65 de ani (27.11.1947)

145 de ani de la nașterea biologului **Grigore ANTIPA**, întemeietor al Muzeului de Istorie Naturală a României și membru al Academiei Române (1910) (27.11.1867-09.03.1944)

28 noiembrie

100 de ani de la nașterea actorului **Colea RĂUTU** (Colea Rutcovschi) (28.11.1912-14.05.2008)

29 noiembrie

215 ani de la nașterea compozitorului italian **Gaetano DONIZETTI** (29.11.1797-08.04.1848)

160 de ani de la moartea istoricului, omului politic și revoluționarului **Nicolae BĂLCESCU** (29.06.1819-29.11.1852)

30 noiembrie

Ziua Mondială Împotriva Pedepsei cu Moartea
Ziua Românilor de Pretutindenii

PERSONALITATEA LUNII DECEMBRIE

Iacob NEGRUZZI

170 de ani de la naștere

Date biografice: n. 31.12.1842, Trifeștii Vechi, jud. Iași - m. 6.01.1932, București. Prozator, dramaturg, traducător și critic literar.

Fiul remarcabilului nuvelist Costache Negruzzi, Iacob Negruzzi a avut parte de o educație îngrijită. Urmează liceul (1853-1858) și Facultatea de Drept (1859-1863) la Berlin, unde obține titlul de doctor în drept. Între 1864-1884 este profesor de drept comercial la Universitatea din Iași, apoi la cea din București. În 1870, intră în politică mai întâi deputat, apoi senator, iar în 1881 devine membru al Academiei Române, fiind de mai multe ori vice-președinte și președinte al acestui for.

Imediat după întoarcerea în țară înființează împreună cu Titu Maiorescu, P.P. Carp, V. Pogor și Th. Rosetti societatea literară *Junimea*, în 1868 devenind secretarul ei. Este redactor responsabil al revistei *Convorbiri literare* încă de la înființare (1867) și, o lungă perioadă, până în 1895, directorul ei. În această calitate a sprijinit energic literatura română, atât prin încurajarea tinerilor talente cât și prin publicarea tuturor scriitorilor importanți din întreaga țară. Cunoscându-i îndeaproape pe toți membrii marcanți ai *Junimii*, va strânge numeroase date despre ei și despre întrunirile Societății, date publicate sub titlul *Amintiri din "Junimea"* în 1921. *Amintirile* se disting prin precizia informațiilor, rămânând cea mai importantă lucrare documentară despre acest cenaclu literar ieșean.

Debutază ca scriitor cu poezii publicate în *Foaia societății pentru literatură și cultură română* din Bucovina (1866). Lirica sa, tributară lui Goethe, Schiller și Heine, un ecou al dezamăgirilor sentimentale, este net depășită ca valoare de proza sa, moralist-naturalistă, debordând de umor. De altfel, tocmai scrierile adunate în volumul *Copii de pe natură* (1874) i-au adus consacrarea definitivă.

Tributar tatălui său, Iacob Negruzzi rămâne în conștiința literaturii române mai ales prin rolul major jucat în promovarea și popularizarea unor scriitori români importanți.

Opera (selecție):

Copii de pe natură (portrete satirice în proză și versuri, 1874); *Amintiri din "Junimea"* (memorii, 1921); *Un drum la Cahul* (roman, s.a.).

Aprecieri critice:

Eugen Lovinescu: ...*gospodar al vieții culturale*...

Zigu Ornea: ...*secretarul perpetuu al "Junimii"*...

DECEMBRIE

1 decembrie

Ziua Națională a României - manifestări culturale dedicate

2 decembrie

Ion POJAR, tenor, prim solist al Operei Naționale Române din Cluj - 60 de ani (02.12.1952)

3 decembrie

Ziua Internațională a Persoanelor cu Dizabilități

7 decembrie

FODOR Sándor, prozator și traducător clujean. Premiul Uniunii Scriitorilor din România (1966) și al Academiei Române (1983) - 85 de ani (07.12.1927)

8 decembrie

Ziua Constituției României

140 de ani de la nașterea scenaristului, regizorului și producătorului de film clujean **JANOVICS Jenő**, pionier în arta cinematografică din Ungaria și România. (08.12.1872 - 28.02.1946)

9 decembrie

Ziua Internațională Împotriva Corupției

Ilie CĂLIAN, ziarist, redactor-șef al cotidianului *Adevărul de Cluj* - 70 de ani (09.12.1942)

10 decembrie

Ziua Internațională a Drepturilor Omului

11 decembrie

Ziua Internațională a Muntelui

14 decembrie

80 de ani de la nașterea dramaturgului **Dumitru SOLOMON** (14.12.1932-10.02.2003)

15 decembrie

125 de ani de la nașterea pianistei și profesoarei **Cella DELAVRANCEA** (15.12.1887-09.08.1991)

16 decembrie

Ziua Solidarității Naționale Împotriva Dictaturii

130 de ani de la nașterea compozitorului, folcloristului și muzicologului maghiar **KODÁLY Zoltán** (16.12.1882-06.03.1967)

17 decembrie

100 de ani de la moartea matematicianului, sociologului, pedagogului și omului politic **Spiru HARET** (15.02.1851-17.12.1912)

18 decembrie

275 de ani de la moartea celebrului lutier italian **Antonio STRADIVARIUS** (1644-18.12.1737)

20 decembrie

Ziua Internațională a Solidarității Umane

175 de ani de la apariția primului cotidian românesc intitulat **România**, editat de *Florian Aaron* și *Gheorghe Hill* (20.12.1837)

22 decembrie

Ziua Libertății României

85 de ani de la înființarea *Societății de Difuziune Radiofonică* din România, devenită ulterior Societatea Română de Radiodifuziune (1927)

25 decembrie

Nașterea Domnului. Crăciunul

26 decembrie

50 de ani de la moartea poetului, dramaturgului și regizorului clujean **Radu STANCA** (05.03.1920 - 26.12.1962)

27 decembrie

190 de ani de la nașterea chimistului și biologului francez **Louis PASTEUR**, fondatorul imunologiei (27.12.1822-28.09.1895)

28 decembrie

75 de ani de la moartea compozitorului francez **Maurice RAVEL** (07.03.1875-28.12.1937)

31 decembrie

170 de ani de la nașterea prozatorului **Iacob NEGRUZZI**, întemeietor al *Junimii*, director al revistei *Convorbiri literare* (1885-95), membru (1881) și președinte al Academiei Române (1893-1894, 1910-1913, 1923-1926) (31.12.1842-06.01.1932)

135 de ani de la moartea pictorului realist francez **Gustave COURBET** (10.06.1819-31.12.1877)